

lede, paa en enkelt lille Undtagelse nær, i Overensstemmelse med hvad der til det an det omtalte Lovforslag er opstillet af ærede Medlemmer til 3die Behandling. Den enkelte Undtagelse er den, at der istedetfor „Lillæg under Udkommando som Sygepassere, Kullempere, Kofsmather etc.“ 10 Ore, nu er sat: „Lillæg under Udkommando for Sygepassere, Kullempere, Kofsmather, Underofficerer med over 6 Maaneders Tjeneste som saadanne og Underintendanten 10 Ore“. Dernæst er der i dette Lovforslag optaget en Bestemmelse, som der ikke var nogen Nødvendighed for at optage i det tidligere Lovforslag, der kun angik en Omfætning til den nye Mønt, idet den paagjældende Post nemlig var sat i lige Rigsdaler. Det er Underholdningspenge for de indkaldte Befarne, der i Reglen kun indkalbes to Gange, og som, hver Gang de ere indkaldte, have faaet 5 Rd. Disse Underholdningspenge ere nu satte op til 12 Kroner. — Da dette Lovforslag vil gjøre det før nævnte overflødigt, har jeg ligesom min Kollega Krigsministeren faaet Hans Majestæt Kongens Bemyndigelse til at tage dette Lovforslag tilbage.

Formanden: Exemplarer af det forelagte Lovforslag ville blive omdelte.

Man gik derpaa til den følgende Sag paa Dagsordenen, som var:

Fortsettelse af 1ste Behandling af „Forslag til Lov om Understøttelsestaxser.“

Fønger: Jeg antager det for at være aldeles tids sparende, at dette Thing beskæftiger sig med de Spørgsmaal, som ere forsøgte løste ved det Lovforslag, der nu foreligger os til Behandling. Thi det kan ikke overses, at flere af de Spørgsmaal, som derved komme i Bevægelse, ere af dem, der beskæftige mange af vore Medborgeres Tanker og ikke alene fra et theoretisk Standpunkt, men ogsaa saaledes, at man bestreber sig for at føre disse Tanker ud i det praktiske Liv, og at man tillige ser hen til Lovgivningsmagten og den øverste Statsmagt i det Hele, for at erholde den Hjælp til disse Tankers Gjennemførelse, som man anser for at være nødvendig eller i alt Fald hensigtsmæssig. Under saadanne Omstændigheder er det fuldkommen rigtig, at Lovgivningsmagten optager disse Spørgsmaal til Forhandling og underkaster dem en grundig og gennemgaaende Prøvelse for at undersøge og afgjøre, hvorvidt og i hvilket Omfang man mener at kunne indpaa komme de Krav, som saaledes fra andre Sider stilles til den. Der er saaledes navnlig to Spørgsmaal, som i de senere Aar meget levende have bevæget mange Mænd og Kvinder i vor Nation. Det ene er Spørgsmaalet om den frivillige Fattigunderstøttelse, og det andet

er Spørgsmaalet om Understøttelse af Bestræbelserne for Selvhjælp. Det kan ikke nægtes, at begge disse Spørgsmaal indeholde Meget, som maa tiltale Enhver, der alvorlig har taget sig Sagen om de mindre heldig stillede Klassers Fremvæxt under Overveielse, og at det derfor er en dobbelt Pligt for os at forsøge at behandle dem med den største Velvillie og med de redeligste Bestræbelser for at komme til det bedste Resultat, som man kan, for at indpaa komme de ædelmodige Bestræbelser, der fra mange Sider ere satte i Bevægelse. Idet jeg saaledes udtaler min Glæde over, at disse Spørgsmaal her ere komne frem, maa jeg dog strax tilføje, at det er et Spørgsmaal, som man vel ikke i det foreliggende Lovforslag, men under Forhandlingen om det ifor-gaars har draget frem og, som jeg tror, med Ret. Det er Spørgsmaalet om den frie Konkurrences Betydning; ganske vist ogsaa et Spørgsmaal, som i meget høj Grad syselsætter mange Mænd endnu, men som jeg tror har en langt mindre Betydning, end Mange ville forestille sig, med Hensyn til det her foreliggende Spørgsmaal. Thi Sagen er jo den, at, naar man i forrige Møde fra en anden Side, og navnlig fra det ærede Medlem for Rjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg), syntes at ville fremsætte den Sætning, at vore nuværende Banskelligheder med Hensyn til Fattigforsørgelsen i en ganske væsentlig Grad skulde være fremkaldte derved, at Principet for den frie Konkurrence med Hensyn til Hæving og Erhverv skulde være trængt saa stærkt igjennem, da er dette en Paastand, som er hentet fra Forhold i Lande, hvor den muligvis — det kan jeg ikke bedømme — kan have nogen Berettigelse, navnlig fra saadanne Lande, hvor et udviklet Fabrikvæsen har dannet sig. Men jeg tror at turde paastaa og deri at finde Medhold hos Mange, som alvorlig og upartist ville undersøge Forholdene, at denne Sætning aldeles ikke finder Anvendelse paa vore Forhold. Vi ere jo Alle her ikke yngre, end at vi have oplevet og gennemlevet den Tid, da den frie Konkurrence i disse Forhold blev indført hos os. Vi have alle kjendt den Tid, da Næringsfriheden og Erhvervsfriheden i mange Retninger var indskrænket ved Privilegier, Laugsvæsen og mange særskilte Forrettigheder, og vi kunne altsaa vel huske, hvorledes det den Gang var fat med Fattigdommen og Midlerne mod den. Jeg tør da sige, at man ikke let skal kunne faae det Indtryk, efterat denne Frihed har været i en ganske smuk Arrække gennemført og praktisk anvendt i Livet, at vore Fattiges Tilstand skulde være bleven værre i den Tid; tværtimod, fra min Ungdom har jeg ganske anderledes nedslaaende Indtryk af de Fattiges Forfatning, end jeg har nu. Enhver kan jo ganske sikkert kun have Erfaring fra sin Kreds, og muligvis have Andre i den Henseende gjort noget afvigende Erfaringer; men